

SPRAWOZDANIE

z realizacji

Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

w Gminie Kąty Wrocławskie

na lata 2019-2021

za 2019 rok

Opracowała:

Specjalista Pracy Socjalnej

Agnieszka Zawisłańska

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie został uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej nr IV/27/19 na lata 2019-2021. Określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz sporządzoną diagnozę lokalną.

Zadania w zakresie programu są koordynowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. W ich realizacji uczestniczą instytucje i specjaliści zaangażowani w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inne podmioty pełniące funkcje wspierające: placówki oświatowe, służba zdrowia, Komisariat Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt konsultacyjny, Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, kuratorzy sądowi.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powoływanych dla indywidualnych przypadków grupach roboczych. Każdy z podmiotów wchodzących w skład zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o dane Zespołu Interdyscyplinarnego oraz informacje pozyskane od w/w instytucji.

Niniejsze opracowanie przedstawia formy wsparcia na rzecz przeciwdziałania przemocy a także pozwala stwierdzić czy wyznaczone w programie zadania są realizowane i w jakim zakresie.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kąty Wrocławskie. Cel główny realizowany jest w oparciu o cele szczegółowe:

I. Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie poprzez współdziałanie instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy odbywa się poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego powołanych oraz podjęcie odpowiednich czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem. Podstawowym działaniem zabezpieczającym bezpieczeństwo ofiar jest schronienie w ośrodku dla ofiar przemocy, zatrzymanie sprawcy /lub zakaz

zbliżania/ oraz w najtrudniejszych sytuacjach odbiór dzieci.

Główną instytucją powołaną do interwencji i zapewniania bezpieczeństwa jest Komisariat Policji. Poza te działania interwencyjne podejmuje również ośrodek pomocy i sąd rodzinny. Działania interwencyjne wykonywane przy współpracy różnych instytucji przyczyniają się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa a tym samym ograniczaniu przemocy lub jej zatrzymania. Współpraca ta ma wiele zalet np. szybki przepływ informacji, skoordynowanie działania na rzecz pomocy danej rodzinie, poszerzenie wiedzy na temat sytuacji rodziny.

W 2019r pomocą grup roboczych objętych zostało 88 rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Osobom podejrzanym o doznawanie przemocy, jak i osobom podejrzanym o stosowanie przemocy oferowano pomoc psychologiczną, pomoc prawną, pomoc socjalną, asystenta rodziny, pomoc w formie pracy socjalnej. Ponadto 2 rodziny z terenu gminy uzyskały pomoc w postaci umieszczenia w ośrodku interwencji kryzysowej.

W okresie sprawozdawczym nie odebrano z żadnej rodziny dzieci w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą.

Zarówno osoby doświadczające przemocy, jak i stosujące przemoc są informowane o miejscach udzielania pomocy poprzez ulotki, tablice informacyjne, stronę internetową, biuletyn informacyjny. Ponadto osoby doświadczające przemocy są informowane o możliwościach uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego dotyczącego obrażeń po użyciu przemocy.

Członkowie grup roboczych informują osoby podejrzane o stosowanie przemocy o możliwości skorzystania z programów: korekcyjno – edukacyjnych adresowanych do mężczyzn oraz profilaktyczno – terapeutycznych adresowanych do kobiet. W roku 2019 żadna z osób podejrzanych o stosowanie przemocy nie skorzystała z programu.

W celu odizolowania sprawców przemocy od ofiar Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej wydawał 1 postanowienie o zakazie zbliżania i kontaktowania się.

W 2019r pracownicy socjalni pomagali w formie pracy socjalnej sporządzić wnioski do Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej dotyczące opuszczenia mieszkania przez osoby stosujące przemoc.

W przypadku osób uzależnionych od alkoholu sporządzano wnioski do Prokuratury Rejonowej w Środzie Śląskiej o skierowanie na leczenie odwykowe.

Jedna osoba podejrzana o doznawanie przemocy z terenu Gminy Kąty Wrocławskie w 2019r otrzymała mieszkanie z zasobów gminy.

II. Zmniejszenie zjawiska występowania negatywnych skutków przemocy poprzez specjalistyczną pomoc osobom i rodzinom z tym problemem.

W 2019r zostało wszczętych 39 „Niebieskich kart”. Procedurę zakończono w 31 rodzinach, w tym 27 z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania

przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i 4 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Sytuacja rodzin dotkniętych przemocą, jest monitorowana przez pracowników socjalnych, Policję a w niektórych przypadkach przez kuratora sądowego.

Na terenie gminy funkcjonują instytucje pomocowe takie jak: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt konsultacyjny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, które zapewniają pomoc terapeutyczną, psychologiczną, socjalną i prawną.

Grupa robocza w każdym przypadku pojawienia się w rodzinie problemu nadużywania alkoholu kierowała wniosek do GKRPA o objęcie działań, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie.

Praca z w/w osobami jest trudna z uwagi na to, że odmawiają współpracy, nie przejawiają inicjatywy do podjęcia leczenia bądź nie utożsamiają się z problemem. W ramach działania Punktu Konsultacyjnego odbywały się spotkania indywidualne terapeuty uzależnień z osobami współzależnionymi i osobami nadużywającymi alkoholu. Ogółem w spotkaniach uczestniczyło: 3 osoby podejrzane o doznawanie przemocy, udzielono 11 porad oraz 7 osób podejrzanych o stosowanie przemocy, udzielono 47 porad.

Ze środków finansowych przeznaczonych na funkcjonowanie zespołu zatrudniony jest psycholog, który w 2019 roku przyjął 67 osób, w tym 25 osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

Ponadto w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca jest możliwość skorzystania w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dyżuru przedstawiciela Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Istnieje również możliwość skorzystania z pomocy prawnej.

III. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach zadań edukacyjnych i profilaktycznych rozprowadzane były wśród mieszkańców oraz na tablicach ogłoszeń ulotki informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz możliwości skorzystania z różnych form pomocy i wsparcia. Na stronach internetowych umieszczone były informacje o możliwości skorzystania z pomocy psychologa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, terapeuty w Punkcie konsultacyjnym.

Placówki oświatowe z terenu gminy Kąty Wrocławskie przeprowadziły szereg działań mających na celu podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości wśród dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli, upowszechniali informacje na temat zagrożeń związanych z przemocą w rodzinie oraz przedstawiali skutki prawne związane z naruszeniem przepisów prawa. Realizowane były programy edukacyjne i profilaktyczne, pogadanki, prelekcje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

i rówieśniczej.

Ponadto Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizował programy i warsztaty profilaktyczne w szkołach o tematyce przeciwdziałania przemocy, alkoholizmowi i narkomanii m.in. program wczesnej profilaktyki „Cukierki”, „Spójrz inaczej”, „Czarodziejskie okno”, „Unplugged”, „Dopalacze mogą cię wypalić”, „Bezpieczny uczeń”, „Wywiadówka profilaktyczna”, „Przemoc to niemoc”, „LOL”, „Granice”, „Spójrz Inaczej”, „Stop hejt”, „Smak życia”, „Stop substancjom psychoaktywnym”, „Czy prawo ma coś wspólnego z matematyką”.

W 2019r na terenie Gminy Kąty Wrocławskie funkcjonowało 11 świetlic środowiskowych, które mają na celu stworzenie alternatywy dzieciom i młodzieży do trzeźwego i zdrowego stylu życia. W świetlicach realizowany jest program profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii a także opiekunowie poszerzają wiedzę u dzieci i młodzieży na temat różnych przejawów przemocy oraz rozwijają umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji. Ponadto finansowany był wypoczynek letni a także wycieczki krajoznawczo - profilaktyczne m.in. dla dzieci z rodzin z problemem przemocy. Na terenie gminy organizowane są festyny, imprezy sportowo – rekreacyjne i kulturalne promujące integrację rodzinną.

W roku 2019 dzięki współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego, Fundacji Non Licet i Powiatowego Klubu Seniora odbyły się warsztaty dla Seniorów z terenu gminy dotyczące przemocy domowej.

IV. Podniesienie jakości pracy przedstawicieli służb zaangażowanych w procedurę „Niebieska Karta” poprzez zwiększenie kompetencji i wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach podnoszenia kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie instytucje pomocowe uczestniczyły w różnych szkoleniach w ramach własnych zasobów instytucjonalnych.

W 2019 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, pedagodzy, przedstawiciele GKRPA, Punktu konsultacyjnego uczestniczyli spotkaniu informacyjno – szkoleniowym pt. „Chrońmy Dzieci w Gminie Kąty Wrocławskie”.

V. Monitorowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez przeprowadzanie badań uwzględniających zjawisko przemocy.

Monitorowaniem zjawiska przemocy zajmują się niektóre placówki oświatowe na terenie gminy, Komisariat Policji, Zespół Interdyscyplinarny oraz Sąd Rejonowy.

Podsumowanie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kąty Wrocławskie były realizowane zgodnie z programem oraz w oparciu o aktualne przepisy prawa.

Na terenie Gminy prowadzonych jest wiele działań zmierzających do zwiększenia skuteczności pomocy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ograniczenia skali zjawiska przemocy.

Zaangażowanie instytucji i organizacji przyczynia się do właściwej realizacji Programu oraz zgodności celów.

Działania podejmowane w ramach Programu finansowane były ze środków budżetu Gminy, środków pozyskiwanych z funduszy zewnętrznych. Na rok 2019 ze środków własnych gminy założono finansowanie w kwocie 7.940 zł, zrealizowano 7.940 zł, w tym 6000 zł – psycholog, 1898 zł – szkolenia, 42 zł - zakup książki.

Szczegółowe działania instytucji na rzecz rodzin z problemem przemocy.

Zespół Interdyscyplinarny w Kątach Wrocławskich:

- zorganizowano 4 posiedzenia Zespołu, który ma ustawowy obowiązek spotykać się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na zespole omawiano problematykę przemocy w rodzinie, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieska Karta”, członkowie zespołu zapoznawali się ze stanem realizacji procedur „Niebieskie Karty”, omawiano pracę grup roboczych,
- 88 rodzin objęte były pomocą grup roboczych, w rodzinach tych pozostawało 288 osób, w tym 75 dzieci,
- 142 osoby dotknięte były przemocą, w tym 85 kobiet, 8 mężczyzn i 49 dzieci,
- w okresie sprawozdawczym w 39 rodzinach wszczęto procedurę Niebieska Karta,
- w 2019r zakończono 31 procedur, w tym 27 z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i 4 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań,
- w 2019r grupy robocze odbyły 476 posiedzeń,
- w 2019r po uprzednim zakończeniu, ponownie wszczęto 1 procedurę „Niebieska karta”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich:

- pracownicy socjalni sporządzili 5 formularzy „Niebieska Karta” wszczynające procedurę,

- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- współpraca z instytucjami tj. kuratorami, Sądem, oświatą, służbą zdrowia, Policją, GKRPA i innymi w ramach pracy socjalnej oraz procedury Niebieska Karta,
- uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przemocy, realizacja innych programów pomocowych np. wsparcia rodziny,

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Uzależnień, Punkt konsultacyjny:

- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- pomoc rodzinom i osobom uzależnionym poprzez rozmowy ze specjalistą terapii uzależnień,
- podjęcie działań w stosunku do 37 osób uzależnionych w 2019r, 35 osób w 2018r,
- 3 osoby podejrzane o doznawanie przemocy zgłosiło się do punktu konsultacyjnego, udzielono 11 porad,
- 7 osób podejrzanych o stosowanie przemocy zgłosiło się do punktu konsultacyjnego, udzielono 47 porad,

Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich:

- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- współpraca funkcjonariusza ds. patologii i nieletnich oraz monitorowanie sytuacji opiekuńczo – wychowawczej rodzin z dziećmi,
- prowadzenie pogadank w szkołach podstawowych mających na celu profilaktykę i edukację z zakresu problemów alkoholowych, narkomanii, agresji i przemocy, a także przejawów demoralizacji,
- prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawach przemocy w rodzinie,
- udzielanie asysty pracownikom socjalnym GOPS, gdzie dokonywali wspólnych wizyt u rodzin, w których istniało podejrzenie wystąpienia przemocy,
- funkcjonariusze Policji założyli w okresie sprawozdawczym 29 Niebieskich Kart wszczynających procedurę,
- przeprowadzono 295 interwencji domowych,

Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych w Kątach Wrocławskich:

- w 2019r zostały założone 4 Niebieskie Karty wszczynające procedurę,
- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- diagnozowanie zjawiska przemocy np. ankiety, rozmowy, ewaluacje,
- współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny tj. Sąd, Policja, Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych, kuratorzy sądowi, GOPS, PCPR,

Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych w Kątach Wrocławskich:

- zajęcia wychowawcze z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja programów i warsztatów wychowawczo – profilaktycznych, projektów edukacyjnych, zajęć dodatkowych z zakresu przemocy,
- uczenie dzieci prawidłowych form zachowania w sytuacjach zagrożenia przemocą
- organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla uczniów (np. zajęcia świetlicowe, konkursy, zawody promujące aprobowane społecznie i bezpieczne zajęcia integrujące rodziny),
- działania edukacyjne skierowane do rodziców służące podniesieniu ich wiedzy o konsekwencjach stosowania przemocy wobec dzieci oraz wzmacnianiu ich kompetencji opiekuńczych i wychowawczych prowadzone przez specjalistów,
- warsztaty dotyczące cyberprzemocy dla rodziców, uczniów,
- działania informacyjno – edukacyjne służące ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie,
- organizowanie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne dla uczniów przejawiających zachowania agresywne, mających trudności z panowaniem nad emocjami (np. warsztaty, spektakle),
- udostępnianie adresów instytucji, w których można skorzystać z pomocy w przypadku ofiar przemocy, tj. tablice informacyjne, strona internetowa, ulotki, gazetki,
- zespoły wychowawcze dla uczniów i rodzin zagrożonych przemocą,
- organizacja e-lekcji dla uczniów na temat profilaktyki, agresji i przemocy, tj. „Stop Agresji Wśród Nas”, „Przemoc to nie tylko siniaki”, „Jak reagować w przypadku przemocy”,
- wspieranie rodziców w trudnych sytuacjach, pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w trudnych sytuacjach
- prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach konfliktowych
- szkolenie kadry pedagogicznej z zakresu przemocy
- upowszechnienie wiedzy na temat procedury Niebieskiej Karty,
- wnioskowanie do Sądu o wgląd w sytuację dziecka w przypadku wystąpienia zagrożenia przemocy w rodzinie,
- organizowanie spotkań nauczycieli z rodzicami dzieci dotkniętych przemocą i specjalistami w ramach pomocy psychologiczno – pedagogiczną,
- rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dla rodziców („Stop przemocy”),
- prelekcje z dzielnicowymi na temat przemocy,
- podnoszenie świadomości **prawnej wśród rodzin i osób dotkniętych przemocą**
- **wskazywanie sposobów radzenia sobie z agresją i przemocą oraz udzielanie informacji gdzie szukać pomocy**

- obserwowanie uczniów, zwracanie uwagi czy uczniowie są odpowiednio przygotowani do szkoły.

Zespół Lecznictwa Ambulatoryjnego:

- współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia, a także uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy,
- współpraca z przedstawicielami innych podmiotów w celu wspólnego rozwiązywania problemów związanych z przemocą oraz szukania nowych możliwości pomocy,
- poradnictwo na rzecz pacjentów w zakresie przemocy w rodzinie (oddziaływanie na świadomość i postawy społeczne wobec zjawiska przemocy),
- dokumentowanie skutków przemocy w rodzinie
- w 2019r została założona 1 Niebieska Kartanie wszczęta przez szpital

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich:

- zorganizowanie wypoczynku zimowego i letniego,
- zapewnienie imprez sportowo – rekreacyjnych i kulturalnych,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego poprzez zajęcia kulturalno – oświatowe.